

ДІЛО

ВІСХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Рипок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 4-50 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 ал., Німеччині 7-50 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 20 ч. к., Румунії 15 лей,
Болгарії 7-50 ал., Австрії
7-50 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ.
СТРАШІЙ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Процес диференціації?

Львів, 16. вересня 1927.

В українському суспільному житті відбувається процес диференціації, спішний, хоробливий, який виглядає всім признаком абсурду. Де кинути оком, який ділянки українського життя не приглянутися, — всюди розстріли, роздвоєння, розклад. Диференціація відбувається повною парною, розщиплюючи суспільне життя, розбиваючи його на дрібні атоми. А в парі з атомізацією знецінюється нерв життя, слабше сила впливу і відпору, родиться недовіра і підозріння, змінюється площа боротьби. Замість творити одну фалангу проти національних і соціальних противників, зуживається вся енергія, всі засоби на внутрішню боротьбу. А в тій боротьбі завдання відбуває перегони з ненавистю, а часто і нікчемністю. Заістотно-сто становить: *bellum omnium contra omnes*, — а в ньому *homo homini lupus*.

Класичним взразком і тереном абсурдної диференціації є Український Соймовий Клуб. Коли в р. 1922 до польського союму північно-української землі вислали двадцять своїх представників, серед українського громадства утверджувалася озрада нація, що українське парламентарне представництво стане на висоті свого відповідального завдання, що воно — скуте одною душою, об'єднане спільним змаганням — зуміє заімпонувати ворогам саме своєю єдністю і суцільністю, що кожному кроці, в кожній справі, не жаль, в короткому часі виявляється, що ці надії були безосновні. Дрібні амбіції деяких „парламентаристів“, неспорядність у примітивних питаннях не лише тактики (підтримка уряду Сікорського), невідповідність до парламентарної праці і неохота підготуватися до неї, повчотково слабкий або й ніякий зв'язок з громадством, невідмінна витворити потрібні громадські організації і неохота опертися на істину. — все це ослабляло Український Клуб і підірвало його повагу. Та колиб був трітньо збережений елементарний принцип єдності і кождо було покладено вагу на будову — хоч би й повільну, але послідовну — авторитету українського парламентарного представництва, то з часом все інше булоб наладналося і прийшло само собою.

Але вже в самих початках почалася зарисовуватися будівля Українського Соймового Клубу. Пос. М. Луцкевич розпочав диференційний серію в Клубі. Ганяючись по сенаторських усіх українських партій і ширяючи по всіх редакціях та асоціях „радої душі“ приймаючи поради, він вірив тільки в польські комуністичні. За їх намовою виступав в Клубі, став „диким“, що би описав уступити зі західно-українського терену боротьби. М. Луцкевич був добрий „на руку“. Започаткована ним диференціація під чужими впливами розвивалася все більше і ганше. В неспартійному Клубі повстала соціалістична фракція, яка згодом перемінилася на фракцію УСДП. Та на цьому процес не спинився. Значна частина цієї фракції виступила з Клубу і заснувала Комуністичну соймову фракцію. Друга частина соціалістів, підсилена безпартійними як „самозванцями“ після довгої пошукан-

ки за партією, створила „Селянський Союз“. Одначе і тут не було стриму. Більшість сіль-союзників зєдналася з галицькими народо-вольцями в партію „Сель-Роб“ на те, щоб в останньому часі роздвоїтися на правницю і лівницю.

Ферменти в „Сель-Робі“ важко відбивалися на Клубі та його працездатності. З проклямації „Сель-Робу Лівниці“ довідуємося, що одною з основних умов єдності цієї партії було виступлення сіль-робівських послів зі спільного парламентарного Клубу. Народовольці постійно робили натиск у тому напрямку на своїх сіль-робівських однопартійців. Так, як довго президія Клубу була в руках сіль-робівської меншости і як довго вона могла в імені Клубу вести свою партійну нопартійців. Та як довго президія вольців не мав успіху. Сель-робівські посліи адоволялися почестями. Аж з хвилею перевиборів президії наступили хитання, а згодом появилися і відомий комунікат, негідний по своїм змісті взагалі відповідальних людей, а тим більше вибранців народу. Було ясно, що сіль-робівські посліи послішно при допомозі видумок і наклепів шукають мотивів до сповнення вимог своїх однопартійців, і то шукають їх коштом честі своїх клубових товаришів. Було яким, що відомий комунікат був „прощальним“ актом на приказ згори, актом гідним його авторів. Тимчасом прийшло до явного розколу в „Сель-Робі“. Витворилася нова ситуація. Сель-робівські сіль-союзники не перехитрили народо-вольців. Перед сіль-робівськими посліи простелася розстайні дороги: або вертати на старі позиції і лишатися в Клубі, або виступити з нього і чимчикувати у хвості народо-вольців. Вони вибрали останнє.

Преса принесла з Варшави відомості про розлам в Українському Клубі. На відбутому засіданні утверджено відсутність сіль-робівських послів та їх комбатанта С. Підгірського і прийнято до відома уступлення з Клубу сіль-робівської групи. Таким чином чисельно Клуб зменшився п'ятьма посліи і одним сенатором. В Клубі лишилися члени Українського Національно-Демократичного Об'єднання, Селянського Союзу і безпартійні. Представництво українського народу стопилося і розпоршилося. Диференціація дійшла до краю. Шастає, що це сталося під кінець біжучої каденції та що тільки короткий час можна буде на парламентарній арені демонструвати світові наше безсилля, відсутність єдності думки і ділань, нашу політичну недорозвиненість і дрібничковість. Правда кажучи, навіть у найважчих часах українське представництво не уявляло собою такої розтічі і занепаду. Сьогодні в польському соймі українське парламентарне представництво ділиться на три групи: Український Соймовий Клуб (в якому знову є три гурти), фракцію „Сель-Робу“ (з п'ятьма партійцями і одним „безпартійним“) і фракцію комуністичну.

Страшною є неволя, а ще страшнішим є рабство перед чужою силою.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посіпає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Польська невдача в Женеві.

Польський делегат у Лізі Народів поставив, як відомо, внесок про заборону всім членам Ліги вести заціпні війни. Ця пацифістична демонстрація польського заступника Союзу була вимірена проти Німеччини. Та діло в тому, що потерпіла вона цілковиту невдачу.

Стверджує не між іншим і С. Стронський у „Варшавянці“.

„Нині, — пише він — коли справа польського внеску поладана і припечатана важкою і... однодушною ухвалою про відіслання його до комісії можна зробити підсумки. В самій суттєвій і безпосередній частині завдання (того внеску) є без сумніву велике обмеження польського наміру, який ішов спершу у напрям залучення правної постанови та дійшов до чуттєвої заяви, а в такому обмеженні міститься самозрозуміло велике неповодження“.

Але неповодження польського внеску не тільки в тому, що з наміреною загальною обов'язковою постанови він перетворився у нікого необов'язуючу демонстраційну резолюцію, але переловім у тому, що Англія, Франція та Італія стали в даному випадку цілковито по стороні Німеччини та її інтерпретації Льюарна устами Штрессмана. А Штрессман сказав: Умова в Льюарно має далекосягає значіння на захід і на схід Європи. Взагалі ця умова вводить у життя великі засади Ліги. В тій умові бачимо дорогу, як те, що існує, оборонити перед війною та боротьбою, а далі також і те, як будучий правильний розвиток відносин між народами правильно і в мирний спосіб налашувати, щоб заповнити між ними найвищу міру порозуміння через услави того, що в такій чи іншій справі їх тепер ще діють.

Підкреслені слова є виразним наляком на потребу і неминучість ревізії польсько-німецьких границь. А польський внесок амівав саме до того, щоб до неї ніколи не дійшло. Чемберлен і Вріян на заяву Штрессмана погодилися вповні, а Стронський твердить, що Штрессман виголосив свою промову по попередньому порозумінні з ними обома і за їх агодою.

Виступ Польщі зі своїм внеском у Женеві мав характер саплаті. А Чемберлен сказав з того приводу: „Надежить виступати проти сенсаційних кроків...“ Було це звернене на адресу Польщі, а той же Стронський творить, що була це одинока безпосередня агадка Чемберлена в його промові про польський внесок.

Та найбільше сенсаційним був виступ італійського делегата Шіяльо. Він казав: Чому п. Сокаль має мені поручати робити те, що я вже давно зробив, то є закінчування пактів про неагресію. Останніми літами Італія закінчила десять таких пактів, чим осягнула рекорд у світовому роді. П. Сокаль доручає далі, щоб заціпні війни визнавали незаконними. Але ж, Господи, таж це стоїть у 10. артикулі статуту Ліги, який виразно любов'язує членів Ліги до взаємної оборони їх територіальної цілості і політичної незалежності перед усякою агресією. Десятий артикул статуту містить далеко більше, ніж п'яту припорошення санкцій. Якщо практичне значіння малаб резолюція запропонована п. Сокалем в порівнянні з тим хрещтливим робочим

ням, прийнятим державами вже давно і ратифікованим“.

Таким чином п. великої польської хмари вдав дуже малий дощ. Але за те на голову польського делегата Сокаля полилася з невеликої промови Штрессмана, а ще більше Шіяльо надмірно велика струя зимної води для охолодження його піднесеної політичної температури.

Радянська Україна.

Новий випуск українських червоних старшин.

Вже септий рік існує в Харкові Всеукраїнська Школа Червоних Старшин, що має за завдання виконувати фахову і політичну (з комуністичною дуєю) офіцерів для червоної армії. До її випустила ця школа кілька сотень старшин. Та не всі вони винесли з неї однаково освіту та фахову і політичну підготовку. Спочатку були там шворчені випуски. Наука тривала рік. Від чотирьох років відуть нормальні випуски після покінчення трирічної науки. Програма школи пристосована для нормальної військової підготовки та дає кандидатам відомості, що кваліфікують їх до обняття середніх становищ у ерархії червоного старшинства в армії.

„Наша школа — пише харківський „Комуніст“ — має за завдання виховувати командирів, що володіють українською мовою в командю, але розуміється, для них обов'язково знання і російської мови, щоб, попавши до частини в російській або з мішаним складом червоноармійців, вони могли вміло навчати бійців. І дійсно досвід роботи командирів, що вийшли з нашої школи підчас попередніх випусків, переконує, що наші командири добре працюють як в українській, з українською мовою чистіше, так і в російській. Випуск цього року має в своїй масі краще підготованих командирів, що мають ширшу загальну освіту, більше військово-теоретичне і муштрове знання ніж командири попередніх випусків“.

Так характеризують школу та її вихованців самі комуністи. Зі заміток про випуск нового заводу старшин з харківської Всеукр. Школи Черв. Старшин не довідуємося докладно про їх скількість. За те знаємо, що між покінчившими її у цьому році є лише 6-8 відсотків неспартійних, а всі інші комуністи. Далі довідуємося, що між ними більшість становить селянські і робітничі дідоль. У віці між 20 і 22 літами є лише 18 відсотків. Зате є між новими старшинами 34 відс. старших, таких, що брали участь у війні та боролися на кількох фронтах, а є навіть такі між ними, що в часі громадянської війни були командирами частин. Сам факт випуску нових старшин із Всеукр. Школи Черв. Старшин відбувся для 2. вересня у Харкові дуже святочно, в присутності членів уряду УСРР, командирів Української Військової Округи та представників КП(б)У. Були і численні привітні листи, які опубліковані в пресі.

Та крім випуску харківської школи відбувся ще 1. вересня випуск курсантів піхотної школи червоних старшин ім. Фрунзе у Сумах. Школу покінчило 51 курсантів. Так само 1. вересня відбувся випуск червоних старшин з Київської Військової школи ім. Залюка. Київська школа є чотирірічною. Скільки одиниць її покінчило цього року, того є шість до довідуємося.

Згодом у Зіновівську (дальшому Баласетторі) відбулися ще при німці сесія вишуків як курсантів, що поновили українську школу кінноти (по тамошньому кавалерійську) ім. Буденного. Між покінчившими цю школу є аж 2 відс. партійних і комсомольців. Щож до національної приналежності, то перевага українців утагладжується цифрою 63 відсотків. По походженню переважають між ними діти селян і робітників.

Ратункова акція.

Розбудова ратункової акції.

Розбудова ратункової акції поступала аперод. Повітовий Комітет допомоги жертвам повені заважався в Радехові. В його склад увійшли Ілія Іванович як голова (Пов. Союз Кооператив), о. д-р Вол. Пеліх (Філія „Просвіти“), Ох. Сполітахович (Вж. Учат. Поміч), п. Т. Я. Селезінка (Кружок Р. III. У. П. Т.), Ніна Селезінкова (Філія Союзу Українок), Ох. Саган (Кред. Торг. Спілка), Мих. Панастих („Сокіл“), д-р Мих. Ваврик, лікар, Ох. Юркевич, нотар, Гр. Славута, суддя, Кир. Лех, Мартиш Діобайло, Лев Іванович. Комітет видав відповідну відозву до громадянства. Поодинокі установи декларували на допомогу жертвам повені такі квоти: Пов. Союз кооператив — 300 зол., Кред. Торг. Спілка — 100 зол., Філія „Просвіти“ — 30 зол., Рідна Школа — 20 зол., Союз Українок — 20 зол., „Сокіл“ — 20 зол.

Заходами Філії „Сіа. Господаря“ в Комарні повстав Допомоговий Комітет в Комарні в складі д-ра Бабюка (голова), Гр. Терпаківна (заст. голова), о. Шеремет, Ів. Радоліча, Федя Федіка, І. Сорочівського, Вол. Радоліча, А. Пеленського та А. Косса. Виготовлено збіркові листи і розпочато збірку. Від збіркової акції чиндучено вісім алішених громад.

Українські установи в Збараж, а саме: Повіт. Народний Комітет УНДО, Повіт. Управа УСРП, Пов. Союз Кооператив, Коопер. „Український Банк“, Філія Г-ва „Сільський Господар“, Філія „Нар. Грошові“, Г-во „Український Дім“, Філія „Просвіти“, Кружок „Рідної Школи“, Філія У. К. Т. охорони дітей й опіки над молоддю та Учат. Вважана Поміч поклали до життя Український Повітовий Комітет допомоги жертвам повені в Збараж. В склад комітету входять 58 осіб. Головою вибрано о. лек. Олєко Голінатого, заст. голову д-ра Ів. Кульчицького, секр. Теод. Донігевича в канцелярії Сид. Сеніка.

З ініціативи Філії „Сіа. Господаря“ в Перемишлі і д-ра В. Загайковича основано в Перемишлі Повітовий Комітет допомоги жертвам повені. В склад комітету входять: д-р В. Загайкович, Теодора Дмитовська, о. д-р Василь Левинський, інж. Іван Лалчук, Ст. Гера, Іван Жовнір та д-р Степан Віня, Канцелярію Комітету веде інж. Іван Лалчук в канцелярії „Сільського Господаря“ в домі Т-ва „Віра“ (Побережжя ч. 1).

Повінь.

Устеріж, 9. вересня 1927.

Подіємо до відома, що у нас вночі з 30. на 31. серпня сталося велике нещастя. Вода у Черемшні виділяла у незначальних розмірах і так страшно знищила наше село, що нижче положеним селам на збрала худобу і все майно. Багато людей боркалося у казанутих знавах води, бо не було де скоротитися. Треба було атікати на вище положені горби, але вода так скоро підійшла в гору, що важко було встоятися перед її валором. Де були гарні господарські будинки та городи і сіножаті, там тепер плаває Черемша. Вода напелла на городи і сіножаті повно каміння і ріки — так, що там уже ніколи нічого не виросте. Подекуди нема каміння, але зате повно піску, місцями та 1 м. високо. Сьогоднішній збір і отава пропали. Багато жителів лишилося без даху над головою, лише в одній сорочці. Нарід страшно бідує. Конечна скоро поміч, хочби тимчасом і невелика.

Дмитро Попок.

ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ.

На допомогу жертвам повені на вкладову книжочку ч. 8.165 Центр-Банку, Львів, Ринок ч. 10, аложили даліше:

Марія Монастирська (Львів) 5 зол., Іван Єрмич (Львів) 1 долар, Софія і Юрій Сидораки (Львів) 15 зол., Василь Мудрий, вед. (Львів) 10 зол., Учительський збір і учениці дитячої школи УПТ (Львів) 81 зол. і 1 долар, д-о Марія Долінська,

лікар (Львів) 100 зол., Гринь Терлецький (Милатичі) 5 доларів, Михайло Косаревський (Варшава) 5 зол., Василь Мережа, учитель (Ставнів п. Снетніца) 10 з., Карло Таранюк (Львів) 10 зол., Микола Левинський (Павлокома п. Динів) 25 зол., Гуцульська кооператива „Надія“ в Річці, п. Косів 50 зол., Комітет допомоги жертвам повені в Миколаїв, п. Львівська 72 зол., Громада Звертів, п. Жовтва 80 з., І. Кузник, ради. мініст. (Варшава) 100 з., читальня „Прогреси“ в Лежайську 100 зол., Кружок „Рідної Школи“ в Лежайську 50 зол., Кооператива „Самопоміч“ в Лежайську 40 зол., Михайло Зубрей, упр. школи (Бжоза) 5 зол.

Разом вказано сьогодні 758 золотих і 7 доларів. У вчорашньому числі „Діла“ вказано 5.507.90 золотих і 147 доларів. До дня 14. ч. м. зложено в Центр-Банку 7.265.90 золотих і 154 долари.

Остання остерога.

Перед громадськими виборами в Яворові.

З повітових міст у Сх. Галичині Яворів належить до винятків щодо складу населення. Коли в інших повітових містах українське населення в найкращому випадку доходить до 80 проц. населення, то Яворів вказує українську більшість (до 75 проц. населення). Притимна справедливість вимагає, щоб українці мали більшість і в міській управі. І без сумніву українське населення здобуло б більшість у громадській раді, навіть при куріальній виборчій системі, коли б тільки теперішні керманічі міста придержувалися основ права і справедливості в укладі виборчих списків. Тимчасом поодинокі виборчі кола спреларовано так, що українці мають більшість тільки в III. колі. Про розміри зручності теперішніх керманічів міста свідчить хоч би факт, що українці внесли понад 1.100 рекламій, з яких відкинуто кругом 800. А сталося це спільними заходами поляків і жидів. Правит. комісар по своїй охоті створив рекламійну комісію, покликаючи до неї двох жидівських адвокатів, одного поляка суддю і одного малаграмотного, старого і неадарного українського міщанина. Ця комісія полагала українські рекламії в той спосіб, щоб українці позбавили більшість в IV. колі. Нічого не помогли інтервенції у влади, телеграми до воєводства і до міністерства внутр. справ. Польсько-жидівська спілка виявила крайню неподатливість і неуступчивість при прихильній до неї постанові адміністраційної влади. Таким чином спреларовані польсько-жидівською спілкою виборчі списки стали правосильними. Відношення виборців в поодиноких колах представляється після відкинення 800 українських рекламій так: IV. коло — 1365 українських виборців, 1107 жидівських і 615 польських; III. коло — українців до 3.000, а поляків і жидів до 800; II. коло — жидівське, українці мають до 10 проц. виборців; I. коло — польське, українці мають лише 8 виборців. Вдари в очі та обставини, що хоч в Яворові є багато української інтелігенції (дві українські середні школи: гімназія і семінарія), то до першого кола попало лише 8 українських виборців. Сталося це в той спосіб, що всіх учителів українських середніх шкіл вставлено в IV. коло, а учителів-поляків в I. коло.

Після спреларування поодиноких кол польсько-жидівською спілкою, жиди запропонували українцям компроміс. Розуміється, це було ніжже людської і національної гідності, щоб тепер виходити в якийсь компроміс з жидами. Українці воляв обмежитися тільки до переведення своїх кандидатів в III. колі, як після „підготовчої“ польсько-жидівської акції входили в порозуміння з жидами задля кількох мандатів в IV. кола. Співвиборцями спреларування виборчих списків в некоторых українців є жиди. Їх обов'язком тепер направити ту кривду в той спосіб, щоб українці — на основі принципів справедливості і справедливості — здобули хоч 60 проц. всіх мандатів. Так останню остерогу звертаємо на адресу яворівських жидів і їх провідників на передодні недільних виборів в IV. колі. Вислід виборів в Яворові рішатице про який або інший уклад українсько-жидівських відносин у Яворівщині. Жиди повинні добре застановитися над тим, чи корисним для них буде обмеження до мінімум українського представництва в міській раді Яворова.

Українська молодь на міжнародному форумі.

(Конгрес С. І. Е. в Римі)

Міжнародна Студентська Конфедерація, до якої українське студентство належить від 1921 року, скликає свої конгреси щорічно в різних країнах. Ще на конгресі у Варшаві було ухвалено, що конгрес 1927 року має відбутися в Римі. Італійське студентство (перед чужиною заступає „Групою Студентів-Фашистів“) за допомогою уряду і головно партії фашистів дбало про те, щоб конгрес і не з ним аніжні торжества лишили у представників молоді цілого світу якнайкраще враження. Поширюючи на боці дефекти технічно-господарської організації, треба ствердити, що конгрес вийшов дуже добре. Фашистська Італія адожда завдяки цьому конгресові мабуть чимало нових прихильників серед чужинців. А міжнародні спортові змагання, які відбулися рівночасно з конгресом, віддають італійцям право гордитися тим, що вони перші гідно поставили справу студентського спорту.

Вже коло 20. серпня почали з'їжджатися окремі делегації. На час відкриття конгресу 24. серпня прибуло більше ніж 200 учасників, що заступали 31 різних країв. З європейців не було норвежців, литовців, ірландців, еспанців, португальців, кавказців, албанців і греків. З інших частин світа приїхали канадійці, американці (Зл. Держави), уругвайці, бурі і китайці. Крім учасників конгресу прибуло коло 400 спортовців (шведи, естонці, лотви, данці, поляки, чехи, маляри, австрійці, бельгійці, французи, американці та італійці).

Протягом 21—23 серпня відбулося засідання виконавчого комітету. Одним з головних питань на тих засіданнях було домагання українців поставити на порядок денний конгресу справу „номерус клязус“ для українців на польських гісохних школах, справу нострифікаційних труднощів у Польщі та справу труднощів, які роблять поляки українським абсолювентам, що бажають вернути до Польщі. Крім того застановлявся виконавчий комітет і над протестом українського студентства проти кампанії, яку веде жидівська преса проти українців після трагічної смерті Головного Отамана військ УНР, С. В. Петлюри. Наскільки останнє не викликало жадних застережень, настільки поляки поставили рішучо проти агаданих домагань. Після довгих нарад з участю голови української делегації д-ра Степана Нижанковського комітет ухвалив не допустити до дискусії над порушеними справами, а замість того утворити мішану українсько-польську комісію під головуванням члена комітету, швейцарця Босхардта. Українська делегація не прийняла цієї пропозиції комітету і домагалася свого. Лишень після того, як президент С.І.Е., поляк Балінський, на засіданні першої комісії конгресу на запит д-ра Нижанковського про долю українського домагання подав ухвалу комітету і пововно запросив українців до участі в мішаній комісії, українська делегація ухвалила дати свого представника до тої комісії. Про це рішення повідомила український делегат першу комісію на її засіданні. День перед закриттям конгресу відбулося засідання комісії Босхардта. Українці заступав секретар делегації Петро Коженішкі. Він аложив завау, в якій підкреслював засадничі становище українського студентства супроти поляків і те, що українська делегація годиться на участь у комісії, аби тим показати добру волю нашого студентства до міжнародної співпраці та виявити наскільки польське студентство має також добру волю для пороблення заходів у напрямі усунення всіх аномальностей у положенні української молоді в Польщі. Польський астушник Пожаровскі заявив, що союз польського студентства радо даватиме висвітлення і робитиме інтервенції перед урядом у кожному окремому конкретному випадкові. Засідання покінчено тим, що кожна сторона має подати голові комісії Босхардтові всі матеріали, які вона забажає, а рівночасно для прискорення справ надіслати копії матеріалів до центрального союзу другої сторони. На основі тих матеріалів Босхардт має аложити виконавчому комітету завіт на слідуючому засіданні комітету в кіш цього року. Український астушник зараз-же передав реферати щодо кожного повущого під-

тання і аповів надіслання матеріалів у справах: а) труднощів, які роблять поляки організаціям українського студентства у Польщі; б) труднощів при заходах вступати на державну службу; в) труднощів при аїаді на студії за кордоном. Крім того він астерів за українським студентством право порушити питання українських вишохних шкіл у Польщі.

Прява самого конгресу переводиться в комісії. На цьому місці подаю тільки ті справи, які безпосередньо торкались нашого студентства і самі найважливіші загальнозначіння. Комісія перша під головуванням поляка Балінського займалася питаннями організаційних засад конфедерації. У тієї комісії українці заступав д-р Нижанковський. Він аложив щорічний авіт про загальне положення українських студентів у Польщі, Румунії та на еміграції. Свій авіт закінчив поновим підкресленням агаданого вже протесту нашого студентства проти жидівської пресової кампанії. Всі члени комісії в великою увагою заслухали цей протест. Завіт у цілому прийнято до відома. Варте пришло до дуже широкі дискусії після того, як український астушник аберав слово в справі зміни статуту С. І. Е. Це питання є одним з головних у житті конфедерації, бо „державний принцип“, якому побудовано С. І. Е., стоїть на перешкоді до аступу німців, що обедувають студентство різних країв, і до надання прав дійсних членів організаціям студентства бездержавних народів. Д-р Нижанковський підніс потребу рахуватися не тільки з моментом державності, але також з „реальними фактами“ і дати змогу повної участі в конфедерації вже існуючим організаціям. Проти цього виступив французький делегат. За ним — польський. Після доповнюючого розяснення українського астушника, що наше студентство абсолютно не відкидає принцип державності, бо найвищим ідеалом кожного народу є створення власної держави, але нам залежить на тому, щоб з нами вже тепер рахувалися нарівні з іншими, адруге аабрав голос француз. Він аявив, що конфедерація не має міняти своїх засад, коли не бажає свого аанізату, та що „українці стануть дійсними членами, коли матимуть свою державу“. Мадридський делегат підком приєднався до українців і авернувся до польської делегації з такими словами: „Перед 10-ми роками поляки також не мали держави, але вони існували і з ними рахувалися всі. Чому поляки забувають це тепер у мішаній до українського студентства.“ Врешті справу статуту аакінчено анісанням ухвали про потребу вибрати двох референтів, які мають перестудіювати ті „аїаїки“, що зроблено досі а також і те, що їх треба зробити у майбутньому і до тих „аїаїків“ відповідно приновити статут. Ціла ця справа викликана добродієм німецьким питанням. Після праского конгресу прийшло до поновлення договору про співпрацю між С. І. Е. і німецьким студентством. Перша комісія ратифікувала цей договір. Але ним не розіаано остаточно справу аступу німців до конфедерації. Окрема комісія виконавчого комітету в складі чеха Кошецького і англійця Багнала поставила анісання прийняти німців у слідуючому році „аїаїкою“, асупереч букві статуту, як дійсного члена. Цікаво, що чехи дали згоду на те, щоб німці аступали також німецьким студентам з Чехії. Пропозицію Кошецького-Багнала прийнято проти голосів Бельгії, Франції, Італії, Польщі, Румунії та Югославії. З інших моментів праці першої комісії слід відмітити дискусію, яку викликав англійський завіт до румунів в справі аїаїсмізму серед румунських студентів. Англіяці ставили пропозицію про необхідність доручити виконавчому комітету аїабрати матеріали в цій справі. Український делегат аявився також за цим. Проте подавляюча більшість континентальних делегацій рішучо виступила проти будьяких „студій“ жидівського питання. (Продовження буде.)

Помічм ааїаїнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчим ділом арозумілими важної нультурної праці і яким селю аідчність українським робітникам пера! Жертв слати на адресу: Львів, Підвале ч. 7, Земельний Банк Півотний, мн-мечка ч. 1161.

Дописи.

Нараєвське місто (Чарна робота). Березанський хамелеон-меліоніст з У. П. П., відомі нероби і демократичні крикуни, зі смертю бл. п. декана о. Дидика рішили для своїх особисто-партійних цілей помилувати і здобути собі познано в Нараєві. Це маючи змогу добити торгу, в спосіб некультурний нападують на людей собі чужих і та сприяють на одиницях злобних і дурних, а все на таких, що морально стояли поза рівнем національної честі і характеру. Зокрема болотом обидиють теперішнього адміністратора нараєвського о. д-ра Яценкова, що віддаючи народній і церковній справі цілою душею — не дає їм позиції. Виследи цієї праці і горька симпатія для о. д-ра Яценкова і чесних і доброї волі є сім'єю в однім, що не перебіраючи в засобах, розбивають і так не довіряючи цій національній фронт. Хто кине оком на діяльність о. д-ра Яценкова, мусить, хочби навіть був його ворогом — признати йому тільки заслугу. Його пошук посиди праці при розбудові читального дому „Прогресу“, при диктенні з руїни кооперативу „Поміч“, його велика праця в церкві (справлення дяконів, утварі, горькі проповіді) — це беззаперечні факти. Та ударний його виступ проти розпашеного злодійства, деморального ведення і розбоя найшов серед нараєвських крикунів відгомін. У. П. П. має в Нараєві своїх речників і то пожаждують гідних. Це відомий і судочарний попустовляти і виконувати з членів чл. „Прогресу“ Михайло Дробик, а далі і Дидик, який у своїй мудрості знає, що „Бог в Нараєві нема — бо пішов на урлоп“, рідник та інвалід Української Армії Мих. Стахів, відомий не в найкращих сторін з часів його побуту в Домі українських інвалідів у Львові, недавній скелар кооперативу в Нараєві, яку довів до руїни. Але зате зложив собі власну крамничу. І тими осібками Березанські хамелеони послугуються в боротьбі проти о. д-ра Яценкова, а „Світло“ і „Рада“ містять проти нього брутальні статті, що своїм змістом виключають навіть змогу дискусії або допільної відповіди. Шкода часу, на те, — радше зловжити в цей бік, бо правда якінсь побідити мусить. Не буде зрештою великої втрати, коли з подового відпаде кукіль — час на те вже недалекі. Люди скоро візнаються на тих фарбованих лисах-фаворсах, а тоді всі нечесні одиниці найдуться поза скобками наших рядів, до яких не повинні мати ніякого доступу.

ОЗІРНА. (Виявлення з Сервір). В ч. 175 „Пісн“ з дня 9. серпня 1927 в рубриці „Вибірчі виследи“ поміщено цілу низку чужих і неправдивих фактів, які в ім'я правди спростовуємо. І так наше село називається не Сервір, тільки від найдавніших часів зване є під назвою Сервіри. (В найстаріших захованих метриках виступає навіть назва Сервіроги). Іван Галай не є наказним війтом. Його виборили громадяни села в січні 1925 р. і то великою більшістю голосуючих (87 проти 14). Заявляємо, що Сервіри не є відомі з господарки наказного війта, бо при ревізії господарки лютатору повітової ради знайдено усе в порядку; зате наше село стало, на жаль, відомим в доколичних деканатах за діяльності нашого о. пароху Т. Муровича, батька Степана Муровича. Доказом того непокинутий ще канонічний процес проти згаданого священика з 11. травня 1926, ведений під прохвом збориського декана о. Присташевського. Ще більше відомим стало наше село в Зборищині і задинок і процесів самого о. Муровича і його синів з ріжних громадян Зборищини взагалі і нашими односельчанами зокрема. Приміри: Процес о. Муровича з жидом Готфридом за 6 кг. мукі, процес з П. Томашівським і Петром Олійником за мукі, процес Івана Галай зі Степаном Муровичем за те, що С. Мурович побив І. Галай на його власній полі. Остання квітка „діяльності“ синів нашого священика — це побиття 6-літнього сина Петра Томашівського студентом теології Ярославом Муровичем. За не заслугою його суд у Зборіві на два дні арешту. Далше заявляємо, що в Сервірах не станули проти себе дві групи: перша С. Муровича, яка складається з його племінників і спільників, які обсягають ерекціональні полі, і друга, значно більша, зложена з громадян, які стараються паралізувати шкідливу роботу Муровичів і їх невеличкої групи. Далше зазначимо, що В. Шаблій — не знайомий в селі ще заперд війти член радикальної партії, а не УНДО. (Передачує „Гром. Голос“ і „Наше Слово“). Щодо виборів то вони не відбулися по душі славної трійці і під протестом старости, тільки відбулися спільно і в порядку та були висловом думки громади села. Доказом: виследи голодування. Витернення С. Муровича з листів голосуючих IV. кола не відбувалося на внесення п. Павла Молчка, тільки того витернення домагалися Петро Томашівський і Яків Мурміль. Правдаю є, що С. Мурович вносив двічі рекламацию за витернення Павла Молчка, управителя Гут. школи з I. кола і проти Я. Мурміль та інших українців, які не хотіли йти на руку Муровичам. Щодо голосування виборів IV. кола на повноважності, то правдою є, що на такий спосіб голосування віддався виборча комісія односторонньо, а в ній асідали рівнож „опозиціонери“

звід стів Муровичів. При виборах не нахвилювано виборців до голосування на „дсту хрупів“, зате С. Мурович агітував і робив авантюри у виб. локалі, за що виб. комісія односторонньо викинула його з виб. локалу і то щойно в часі голосування II. і I. кола. Т. зв. „народна листа“ перепала, бо а) листа Муровичів зосім не була „народна“ (на ній було помічених 4-ох поляків, усі, які є в селі: Михал Муржинський, Михал Марцішин, Назарийський Войцех і Ройовський Лукаш; б) на нібито „народна листа“ перепала не двома голосами, а переважачою більшістю голосуючих: в I. колі 7 — 3, в II. — 18 : 10, в III. 51 — 27, в IV. 58 — 32. Неправда, що в Сервірах заклоуено пак з жидами і що через те увійшло до гром. ради двоє жидів на три жидівські родині в селі. Зате правда, що на 16 радних українців увійшло до гром. ради один жид як вірніст, а другого вибрав жиди виборці I. кола, яких було 5 на всіх 10. Щодо д-ра Годованого Степана, то він є уроженцем Сервірів, вернув з Чехословаччини в минулому році зі студії і дуже добре визнається в місцевих відносинах. Д-р Годованний не має навіть змоги віддати свого голосу при виборах саме завдяки „патрістичному“ поступкові Муровичів, які вносилі двічі рекламацию за витернення його з листів голосуючих I. кола, мотивуючи не тим, що „Його докторський титул ще не є затверджений польською аладою“. Староста прихилився до прохання Муровичів і тому д-р Годованний голосував не за себе, а за спадкову масу в II. колі. Неправдою є, що донос на читальню „Прогресу“ зробив І. Галай. Зате відоме в селі є вороже відношення до читальні Михайла Шаблія, сина Гавриха, одного зі співів Муровичівської компанії. Неправда також, що „Галайський-Молчківська сторона“ агітує проти кооперативу; навпаки — заохочує всіх до купування в кооперативній крамниці. Згадаї купують у місц. кооп. крамниці, в кооп. крамниці „Ступа“ в Зборіві або „Народній Торговлі“ в Тернополі. Вкінці неправдою є, що „згадаї славна трійця“ ставить перепони в збірках на „Рідну Школу“. Зате правда, що внаслідок медоварі, яке запанувало в Сервірах до Муровичів, збірки, яких вони віднімаються, не вдаються. — Сервіри, дня 25. серпня 1927. — *Молчко Павло, Томашівський Петро, Галай Іван, д-р Годованний Степан.*

Комунікат

Сільсько-хліборобської Вистави в Стрі.

- 1) Вистава відбудеться в заповідженім речинні 25. 9. до 2. 10. п. р.
- 2) Найвищий час оголошувати всі експонати, які належать доручити комітетові найдалше до 20. 9.
- 3) Ціна місця — за 1 метр квадратний у кімнатах по 8 вол. на дворі по 1 вол. Оплата за місце має бути зложена перед уложенням експоната.
- 4) Експоненти самі укладають собі експонат на визначенім місці. На жадані експонента зробить це комітет на кошт експонента.
- 5) Експоненти самі обезпечують свої експонати проти вогню чи крадіжки і самі їх пильнують. По виставі самі їх забирають і виспалюють, а на жадані може це зробити комітет на кошт і ризико експонента. Цілий час вистави, в день і вночі буде сторожа комітету при експонатах.
- 6) Виставі (експоненти) доставлять від виставового комітету для себе і своєї присади помічників легітимації які їх управляють до зникни залізничного білету II. або III. кл. також на поспішний поїзд, однак не менше, як при 80 кл. віддали від Стрі. Знижка є 66 при. але при повороті. Ці легітимації можуть експоненти дати також в округа виставового комітету: Львів „Сільський Господар“, Віморовича 20 і „Червона Калина“ Руська 18. Повагом у всіх повіт. Союзів Кооператив в краю. Важність легітимації від 22. 9. до 5. 10. 1927. залежна від її точного висловлення.
- 7) Експонати (виставові покази) вертають з вистави до місця їх первісного закладування даром, коли виславо їх на виставу під адресою „Сільсько-хліборобська Вистава“ Стрі, вул. Мічківна 18. Дотичний залізничний фракт наважати належить перевозити і при поворотній відсилці показати стації в Стрі. Надто „Вистава“ дасть завну, що експонат дійсно був на виставі і як непроданий вертає.
- 8) Громадні прогулянки зложени бодай з 30 осіб з кожної стації віддаленої від Стрі бодай 30 км. в залізничних дирекціях: Львів, Станіславів, Крайів і Радомськ користуються 38 при. знижкою ціни залізничних білетів при їдї на виставу і в виставі. Для цієї знижки мусить кожда прогулянка мати легітимацію виставлену дотичною Дирекцією залізниць.

Ці легітимації доставляє кождїй прогуляк виставовий комітет. Для прогуляк з осіб кожнього Повітowego Союзу кооператива і повітових кооперативних осередків вишле виставовий комітет такі легітимації вже в найближчих днях. Прогуляк з інших залізничних стацій нехай негайно аголосяться в стрийський виставовий комітет, щоб був час висплати ї далі цих легітимацій.

9) Шкільні прогулянки під проводом учителя (ів) користуються знижкою 50 при. ціни білетів туди і назад при віддалі бодай 30 км. від Стрі як попереднім оголошенням на своїй залізничній стації найменше 8 дні перел внідом.

Стрий, 18. вересня 1927.

Виставовий Комітет.

ОПОВІСТКИ.

Моний Український Театр під дир. П. Карабіневича:
Озеряни:

17. IX. Лен і ніч.
18. IX. Утоплена.
Боршів: 19. IX. Циганка Аза.
20. IX. Вихрест.
21. IX. Ой не ходи Грнцю.
22. IX. Дні нашого життя.
23. IX. Запорожець за Дунаєм.
24. IX. Лен і ніч.
25. IX. Утоплена.
Скала: 26. IX. Циганка Аза.
27. IX. Вихрест.

3-7 485 28. IX. Дні нашого життя.
Театр прийме до хору 2 сопрани і баса.

Потрібно тараз соліциатора до адвокатської канцелярії — сила першорядна; мунатки — біглу машиністку. Зголошення приймає Безплатне Бюро Посередництва Праці, Львів, Ринок 10/II.

Місто повідомлень про наше відчання яке відбулося в червні ц. р. в Тчеві на Поморі, складало 50 зол. на цілі Українського Спортового Союзу. Д-р мед. Зенов і д-р мед. Зенобія з Копртинських Русини. 526 1-1

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ.

9 зол. коштує будильник у Мандля, Ко-перника 14. 1773 г) 18-?

КОНЦІПЕНТА рутинованого шукає адвокат на провінції. Зголошення приймає Безплатне Бюро Посередництва Праці, Львів, Ринок 10/II. 523 2-3

ПАРОХІЯ на Поділю, 1800 душ, самі українці, одна церков, 75 моргів пше-ничного чорнозему, будинки відновлені, стація заліз. в містці, 10 хвилю ходу від приходства, потяги шкільні до Середи-шків в Тернополі, гостинець, до замін. Зголошення: Уряд парохіальний в Кам'яках, п. Богданівка ж. Підволочиск. 529 1-2

УЧИТЕЛЬ літ 30 бувший старшина У. А. якого тепер судьба кинула на посаду в коріну Польщу, з браку знайомства, отсею дорогою хоче назавтра переписку в матрімоніальних шлях з гарною інтелігентною панночкою до літ 25, котра допомогла би йому укінчити вищі учительські студії. Ласкаві зголошення з фотографією просити слати до Адміністрації для „Заточення“. За дискретію і зворот фотографії ручку словом чести. 5-0 1-2

2-ПОВЕРХОВА камениця віздова брама городчик при трамваї, вулиця Личаківська, до продажі за 5 тисяч дол. Ігнат Куркова 24. 524 2-3

ВСТАВЛЮВАННЯ шиб. кітовання рами до образів і портретів. М. Само-сїй, Руська 18. 507 2-3

ГОДИННИК Ваш буде найліпше направлений в найбільшій годинникарській роботі **Івана Зельтєрайха**, Львів, Марійська пл. 5. — З провінції просямо репаратії присилати поштою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 3 61 21-?

ВДОВИЦЯ в середнім віку, добра кухарка і совісна, приймає ведення дому у самітної особи у Львові. Поручає о. Стефанович, Львів, вул. Чарницького ч. 26. 511 2-2

ГРЕКО-КАТ. уряд парохіальний в Глібові п. Грималі, пошукує безжениого дяка з теноровим голосом — та щоби грав на фісгармонії. Хати для дяка нема. Вскі услива, тільки листовно. 528 1-1

КОНЦІПЕНТ з кількітною практикою прийме негайно посаду. Зголошення до Адміністрації під Солідний. 527

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст навуг лерініа, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 46.

417 Параситлення Рентгенон 12-23

ДЕНТИСТ

В. ЛЬОКЕР в СТАНИСЛАВОВІ

вул. Собіського 14.

Спеціаліст: білі корони, штучні зуби без піднісіння, містки без корон і білення зубів. — Приступні ціни — до-494 рідні услива. 3-?

АРХІТЕКТ

ВІКТОР ТРАЧ

Львів, вул. ТЕАТИНСЬКА Ч. 3

Виготовляє плани і кошториси церков, приходств, читальн, молочарств, народних домів і всяких мешкальних і господарських будинків.

Бере в підприємство всякого рода будова. 1-2 Обіймає технічний нагляд при будовах.

„МОНЮШКО“

вул. Зіморонича 10. — Телефон 35-5/ поручає

фортеп'яни і п'яніна

нові і уживані в ріжних цінах і на догідних умовах. 473 2-4

ВЕСІЛЬНІ І ПРИНАГІДНІ ДАРУНКИ зі срібла і золота

від зол. 2-80

тільки **С. А. РОПШІЦ** у виробництві

Львів Сикстуська 16.

Показник отсего оголошення, одержити 531 при закупні 5 проц. опусту. 1-1

БУДОВИ НОВІ

надбудови і реконструкції будинків світським і церков, плани і кошториси виготовлю на найдогідніших умовах та найкоротшому часі

ІНЖ. ЛЕВ ЛЕВИНСЬКИЙ

архітект будівничий

Львів вул. СОДОВА ч. 3, II поверх (біля Потоцького.) 11-16

Подяка.

Минулого року я дуже тяжко захворів на запалення легких. Не маючи ніяких матеріальних засобів на лікування, мав я ніякої надії на відужання. В цьому тяжкому положенні прийшло мені з поміччю багатьох людей, що підчас моєї недуги помагали мені як матеріально так і морально і за те висловлюю їм отим якнайширшу подяку. В першу чергу дякую Всеч. о. д-ру М. Конрадіві, що перший зрозумів моє положення і потребу не гайної помічі. Тому зацікавив між іншими української гімназії збірку для мене і сам збирав ці гроші. Всього час мною інтересувався і опікувався по батьківськи. По кількох місяцях лікування, за його починком, я виїхав в гори. Він дав також ініціативу до збірки на мою цілющу тернопільським громадянством. Приносив мені й моральну поміч відвідуючи мене кілька разів в часі недуги. Не маючи дякую Вп. п. А. Конрадіві, що також опікувався мною. За її старанням „Союз Українок“ переіні збірку для мене між тернопільським громадянством, за що складаю на цьому місці вище згаданому Товариству і тернопільському громадянству ширшу подяку. Щира подяка належить Вп. п. Директорові М. Губачкові. Вп. пп. Професорам, що своїми грошовими датками помагали мене в часі недуги і причинилися до мого виїзду в Карпати. На кінець дякую усім моїм Товаришам, ученикам української гімназії, що складали радо грошей датки для мене і відвідували мене. Хай Бог якнайшвидше надгородить усіх їх за те велике добродійство, яке вони мені вчинили! Цього не забуду їм ніколи. — *Марія Федорівна, уч. VI. б. класу української гімназії в Тернополі.*

Ширіть наш часопис!

СЛУЖБА БОЖА СВ. ІОАННА ЗОЛОТОУСТОГО ЗІ СЛУЖБЯМИ РІЖНИХ НАМІРЕНЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ у перекладі о. д-ра Ярослава Левинського з дозволом греко-кат. Митрополитичого Ординаріату виїшла друком, примірник 2 зол. 50 сот. без пересилки, з пересилкою 3 зол. Продає Книгарня „Наукового Т-ва ім. Шевченка“ і Адміністрація „Діла“, Ринок 10. 1-3